

KOKEMUKSIANI MAREMMANO-ABRUZZESEN KASVATUKSESTA SUOMESSA

Hei!

Asiat, jotka otan esille, perustuvat omiin kokemuksiini sekä tietoihin, joita olen hankkinut käymällä SKL:n kasvattajan perus- ja jatkokurssin ja jalostusneuvojan perus- ja jatkokurssin sekä lukuisia muita jalostukseen ja kasvatukseen liittyviä kursseja. Rotumme ja myös muiden koirien luonteeseen ja käyttäytymiseen olen perehtynyt opiskelemalla sekä kouluttamalla koiria ja ohjaamalla niiden omistajia. Kokopäivätoimisena koirahoitolayrittäjänä olen työskennellyt 13 vuotta ja käsitellyt vaikka minkälaisia eritotuisia koirapersoonia. Olen lisäksi SKL:n virallinen luonnetestituomari ja kohta toivon mukaan myös MH-luonnekuvaaja.

Rotumme piirissä olen toiminut koko sen olemassaoloajan Suomessa. Olen myös tällä hetkellä surullisesti ”tuhoon tuomitun” Suomen Maremmano-Abruzzese Seuran ry:n perustajajäsen. Ainaisjäsenenä ehdin olla monta vuotta, mutta erosin, koska toiminta on viimeiset vuodet ollut ikävää riitelyä ja oikeustoimia – siis asioita, jotka eivät mielestäni mitenkään liity koiriimme. Erimielisyyksien takia en ole myöskään halunnut liittää pentujeni ostajia seuramme jäseniksi muutamien viime vuosien aikana.

Meitä oli silloin reilut kymmenen innokasta m-a harrastajaa, jotka kokoontuimme vuonna 1990 Mynämäelle seuran perustamiskokoukseen. Kunniavieraanamme oli Arthur Hammond Ruotsista (Kennel Maremmano). Hän oli tuonut rodun Ruotsiin Englannista. Italiassa hän oli vierailut usein ja tutustunut työtä tekeviin koiriin huolella. Hän on tehnyt mm. Ruotsiin ensimmäisen rotua esittelevän vihkosen ja kirjoittanut hyvin mielenkiintoisen rodusta kertovan ”punaisen kirjan”, jossa kerrotaan työtä tekevästä koirista vuosikymmenien takaa. Onneksi nämä ovat arkistossani...ovat hyvä muistutus rodun alkuperäisestä käytöstä ja luonteenpiirteistä. Arthur toi minulle Italiasta ensimmäisen tuontikoirani ja lahjoitti useita upeita valokuvia sen aikaisista koirista ”Rotumääritelmä ja sen tulkinta”- vihkosta varten. Se hyväksyttiin SKL:ssa vuonna 1994. Sen kimpussa pakiersin yli vuoden, koska m-a:n rotumääritelmä on varsin pikkutarkka. Aikaa meni luiden pituuksien ja niiden välisten kulmien mittaamisessa, mutta lopputuloksena oli kuin olikin hyvin tasapainoisesti rakentuneen rodunomaiseen toimintaan sopivan maremmano-abruzzesen luuranko. Rotumme jalostuksen ensimmäinen ja toinen (nykyään voimassa oleva vuoteen 2011) tavoiteohjelma ovat niin ikään allekirjoittaneen laatimat.

Suomen Seurakoirayhdistyksen edustajana perustamiskokouksessamme oli ulkomuototuomari Leni Nousiainen (nyk. Finne). Tänä vuonna 2010 saisimme viettää Suomen Maremmano-Abruzzese Seura ry:n 20-vuotisjuhlia, mutta ainakin itse olen ollut hautajaistunnelmissa jo kolmisen vuotta. On vaikeaa ymmärtää, että jo tunnettavuutta saavuttanut 20 vuotta vanha seura ”vetää viimeisiään” ja, että viime vuosien tapahtumat olisivat olleet ”rodun parhaaksi” toimimista ja seuran toiminta-ajatuksen mukaisia!

Edellä olevaan liittyen haluan puhua vakavasti narsistisesta käyttäytymisestä, joka aiheuttaa ympäristölleen ääretöntä tuhoa. Sen kohteeksi joutuvat ihmiset ovat julman henkisen väkivallan (joskus myös fyysisen) uhreja sanan pahimmassa merkityksessä. Narsisti kiusaa ihmisiä maailmanlaajuisesti! Kun narsistin taustavoimaksi ja yhteistyökumppaniksi löytyy vielä sopivan sorttinen porukka alkaa pitkä ja piinaava sopankeitto. Usean vuoden ajan kuvittelin koiraharrastuksen olevan vain hauskaa yhdessä olemista ja koirien kanssa puuhaamista, mutta viimeisten vuosien tapahtumat ovat osoittaneet myös ”henkisen helvetin” mahdolliseksi.

Hyvät rodustamme kiinnostuneet ihmiset! Pitäkää silmänne auki ja olkaa kaikkien ”rodussamme esillä” olevien ihmisten kanssa varuillanne varsinkin silloin, jos heidän toiminnassaan, puheissaan ja kirjoituksissaan esiintyy kaikkivoipaisuutta ilmentäviä piirteitä ja suuria suunnitelmia käytännön kasvatustyön näyttöjen kuitenkin puuttuessa kokonaan. Kehotan Teitä kaikkia myös oman terveen järjen käyttöön ja omiin arviointeihin meistä muista, joista saatatte kuulla parhaavaa puhetta tai

lukea solvaavaa tekstiä. Siis kiteytettynä: Varokaa narsistia!!! Narsistisesta persoonallisuushäiriöstä on nykyään saatavissa hyvää kirjallisuutta ja siitä löytyy paljon tietoa internetistä.

Menneiden 20 vuoden aikana on tehty pentueita 15 kennelnimien alla. Näistä kasvattajista 12 on tehnyt vain yhden tai kaksi pentuetta, yksi kolme, yksi viisi (Kennel Mazzarella) ja allekirjoittanut 12 pentuetta. Viimeisten viiden vuoden aikana on syntynyt pentueita vain viidelle kasvattajalle. Vuosien 1988–2010 välisenä aikana on rekisteröity yhteensä 320 m-a:ta. Näistä 40 on tuontikoiria, joista 18 on omia tuontejani. Tämän hetkinen koiramäärämme on reilut 200 yksilöä ja käytössä oleva jalostusmateriaali on minimaalinen. Nykyään käytännön kasvatustyössä toimivia kasvattajia on vain muutama. Kasvatusta suunnittelevia on sen sijaan useita.

Ensin olisi löydettävä omalle nartulle sopiva uros. Suomesta olen hakenut vieraslinjaista urosta kuin neulaa heinäsuovasta. On joskus tärpännytkin....mutta suunnitelma on kaatunut urosten omistajien päätökseen, että minulle ei tätä onnea ja autuutta jostain syystä ole hyvä suoda.(??????) Parempana ratkaisuna on ollut, että uros pysyy kotipihallaan jatkamatta sukua kenenkään kanssa. Minua harmittaa, että elintärkeitä geenejä on jäänyt hyödyntämättä. Vähäininkin vieras veri olisi tärkeää geenipohjaa laajennettaessa. Seuraavaksi voi siirtää haun ulkomaille ja matkustaa nartun kanssa tai yrittää keinosiemennystä.....vaikeampi toteuttaa kuin sanoa. Itse olen pääsääntöisesti valinnut omavaraisuuden. Olen onnistunut hankkimaan hienoja tuontiuroksia ja pihallani on myös kuvankauniita Italiasta kotoisin olevia narttuja. Kiitos Heistä Italialaisille Kasvattajille! Kiitos myös hyvästä ja luotettavasta hoidosta sijoitusurosteni haltijoille! Yhteistyö kaikkien rodun piirissä olevien kanssa olisi korvaamaton apu rotumme jalostuksessa.

Tuontikoirien hankkiminen on välttämätöntä, jos haluaa edetä. Tuontikoira voi toki tuottaa ankaran pettymyksen osoittautuessaan jalostuskelvottomaksi. Mutta rohkea rokan syö ja sisukas ei anna periksi vaan yrittää uudestaan. Muutamalla koiralla ei kasvatustyössä pitkälle pääse, senhän kasvatusluvut vuosien varrelta kertovat; kasvatusta loppuu materiaalin loppuessa. Usean koiran pitäminen ei kuitenkaan ole ongelmatonta, niiden tuominen ja hoitaminen ei ole ilmaista. Maremmano-abruzzeset tarvitsevat onnelliseen elämäänsä rodunomaisen työn ja ison alueen maaseudulta. Lisäksi jokaiselle koiralle on oltava erikseen omat tilansa, jossa saa syödä ja pureskella luita rauhassa. Juoksuajat kiristävät usein narttujen keskinäisiä välejä ja urokset kiihkoilevat kilvotellessaan nartuista. Joskus jotkut yksilöt suorastaan inhoavat toisiaan. Silloin on olosuhteita järjesteltävä uuteen uskoon. Kokemuksesta sanon, että on oltava todella asiaan vihkiytynyt, jotta pystyy luomaan olosuhteet niin miellyttäväksi ja rauhalliseksi usealle koiralleen, että ne voivat hyvin. Stressitason nouseminen aiheuttaa koirille henkisiä paineita ja fyysisiä vaivoja. Tällaisilla yksilöillä ei ole oikeita edellytyksiä jalostuskoiriksi tai pentujen hoitajiksi.

Jalostusparivalintoja tehdessä kaikki voi näyttää paperilla ja ulkonaisesti hyvältä ja silti syntyy pentue, joka on jossain mielessä ”katastrofi”. Itse panostan pääasiassa luonteeseen ja terveyteen, ulkomuotoasiat tulevat viimeisenä. Hyväluonteisesta, terveestä ja kaupan päälle vielä kauniista pennusta olenkin sitten hyvin, hyvin kiitollinen! Olen saanut osakseni paljon kielteistä kritiikkiä yhdistelmästäni useimmiten jo ennen pentujen syntymää ja se on ollut varsin kurjaa. Jos jossain pennussa sitten on ilmennyt joku terveydellinen tai ulkomuodollinen virhe tai joku on jossain tilanteessa elämänsä aikana käyttäytynyt pöhkösti, on yksilö leimattu luonnevikaiseksi ja sen vanhemmat ”huonoiksi periyttäviksi”. Onneksi minulla on tiedossani sellainen tosiasia, että luonteeseen ja käyttäytymiseen vaikuttaa useimmiten enemmän ympäristö ja oppiminen kuin perintötekijät tai, että luustovikaisten pentujen syntyminen terveistä vanhemmista ei tee vanhempina käytettyjä koiria kelvottomiksi. Oletan myös useimpien ihmisten käsittävän, ettei kukaan tahallaan tee viallisia pentuja. Tiedän myös sen, että yksilö, jonka häntä on komeasti kippuralla tai nenä on kuin Petteri Punakuonolla, ei kärsi elässään ja on monelle ihmiselle juuri se maailman paras koira. Arvostelijoille haluaisin muistuttaa, että jokainen vastuuntuntoinen ja rehellinen kasvattaja on itse vastuussa tekemistään pentueista. Muut voivat siten rauhassa keskittyä

omien koiriensa hyvinvointiin ja mahdollisen oman kasvatustyönsä suunnitteluun.

Hyvä jalostusnarttu synnyttää itse ja hoitaa pentunsa ilman apua. Tällaisen nartun on fiksua antaa jatkaa sukua enemmän kuin kerran sellaisten urosten kanssa, jotka astuvat kun on oikea aika ilman ihmisen asisteerausta. Se, että lisääntyminen onnistuu kokonaisuudessaan luonnostaan, on perustavaa laatua oleva asia rodun elinvoiman kannalta. Voi, miten ylpeä olen omista uroksistani...he ovat osanneet, jos kohteena on ollut narttu, jolla on normaali kiimakierto- ja käytös. Useimmat narttuni ovat myös olleet loistavia emoja. Jokainen synnytys on erilainen ja kaikki pentueet yksilöllisiä. Keisarinleikkaus on joskus ollut välttämätön ja siihen voi olla muitakin syitä kuin se, että synnytys ei käynnisty tai etene normaalisti ponnistusvaiheeseen. Kaikki on aina ihmettä! Kaikkeen on aina varauduttava ja kaikki täytyy itse kokea, jotta voisi oikeasti edes jotain tietää.

Monet nartunomistajat haaveilevat pennuista, moni kuitenkin ilmoittaa pentueen tullessa kuuden viikon ikään, etteivät he enää ehkä tee pentuja ja pentujen ollessa kymmenen viikon ikäisiä he ovat jo sitä mieltä, etteivät enää takuulla tee pentuja, koska ne ovat työläitä hoitaa ja niille ei löydy sopivia koteja. Käytännölliset sisä- ja ulkotilat ovat todella välttämättömät, jotta hoitaminen käy kätevästi. Jos ei yhtään kotia ole valmiina, kannattaa todella harkita pentueen tekemistä. Jos sitten asiat menevät kohdalleen ja kasvattaja saa palleronsa maailmalle, voi hetkeksi huokaista vaikka työsarka ei lopukaan tähän.

Huolimatta siitä, että pennut ovat lähteneet hyväkuntoisina, moneen kertaan madotettuina, eläinlääkärin tarkastamina, mikrosirutettuina ja rekisteröitynä sekä perinpohjaisten kirjallisten kasvatus-hoito- ja ruokintaohjeistuksin varustettuina, on valmistauduttava moniin pennunomistajan kysymyksiin ja koiran kehityksen aikaisiin pulmatilanteisiin. Jotta osaisi neuvoa, pitää tietää paljon koirien käyttäytymisestä ja m-a:n erikoispiirteistä. Kasvattaja on velvollinen ohjaamaan ja auttamaan omien kasvattiansa koulutusongelmissa. Kokemuksestani voin luvata, että jokaisen pentueen syntymän jälkeiset kaksi vuotta ovat jännittävää aikaa kasvattajalle: Ovatkohan pennun lonkat terveet? Pureekohan se kamalasti niiden lapsien käsiä? Onkohan sitä päästetty riittävän usein ulos? Mitenhän se syö? Joutuukohan se olemaan paljon yksin? Onkohan se vetänyt sen rouvan kumoon? Mitä varten se niin hirveästi rähjää muille koirille? Onkohan ne jo ihan kypsiä? Saapa nähdä, koska tulee takaisin kotiin..... Ja niin edelleen.

Ongelmien lisäksi on mahdollista, että nuoresta koirasta halutaan syystä tai toisesta luopua. Ihmisten elämäntilanteet ovat vaihtuvia tai joskus yhteistä elämän säveltä koiran kanssa ei vaan löydy, vaikka kasvattaja on mielestään kertonut kaikki oleelliset asiat rodusta maan ja taivaan välillä. Itse olen joutunut yllättymään pari kertaa, kun ilmenee, että vahtikoiraa halunneille vahtimiskäytös onkin ongelma. Koska omat pennut ovat tärkeitä kasvattajalle, on luonnollista, että häneen otetaan ensimmäisenä yhteyttä. Moni koirastaan luopuva toivoo hartaasti, että kodinvaihtaja voisi palata synnyinkotiinsa. Muistan hyvin ajan, jolloin rotumme piirissä touhuttiin ”turvakotia” koirille, joista joudutaan luopumaan. Kaunis asia, joka kuitenkin kompastui siihen, että kukaan ei konkreettisesti ollutkaan valmis sitä tarjoamaan. Koiranpitoon ja kasvatukseen liittyy muitakin ”vaaleanpunaisia ja ihania” kuvitelmia, joilla kasvatuskokemusta vailla olevat ”asiantuntijat” yrittävät kasvattajia syyllistää.

Itse olen aina ollut onnellisessa asemassa, koska pystyn ottamaan kasvattejani tarvittaessa itselleni ”käytöskouluun” tai uutta kotia odottamaan. Moni ”karvalapseni” onkin ”fiksiuntunut” tai löytänyt hienon kodin loppuelämäkseen täällä ollessaan. Olen saanut auttaa myös montaa muuta m-a:ta ja heidän omistajiaan.

Olen tehnyt jo 12 pentuetta ja 13 on tulossa. Ikävistä asioista huolimatta ei ”sydämen palo” maremmano-abruzzesea kohtaan ole minusta hiipunut.

Suurkiitos kaikille sellaisille kasvattieni omistajille, jotka ovat minua tukeneet ja puolustaneet vuosien varrella! Suurkiitos myös kaikille kasvateillani pentuja tehneille kasvattajille, joiden kanssa on ollut mukava jutella ja tehdä yhteistyötä. Suurkiitos kaikille Teille, joiden uroksia olen saanut tähän mennessä käyttää jalostukseen!

Ystävällisin terveisin Anne Juppi